

Bydgoszcz, 19-10-2023 r.

Świadczenia pieniężne z ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego dla doktorantów

Marcelina Paczkowska

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Bydgoszczy

Program szkolenia

1	Wstęp
2	Zasiłek chorobowy – okres zasiłkowy.
3	Zasiłek chorobowy – okres wyczekiwania
4	Wysokość zasiłku chorobowego.
5	Podstawa wymiaru zasiłku chorobowego.
6	Zasiłek chorobowy z ubezpieczenia wypadkowego
7	Dokumentowanie prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia.
8	Świadczenie rehabilitacyjne
9	Dokumentowanie prawa do świadczenia rehabilitacyjnego po ustaniu tytułu ubezpieczenia
10	Kontrola prawidłowości wystawiania i wykorzystywania zaświadczeń lekarskich po ustaniu tytułu ubezpieczenia
11	Przerwa w kształceniu za okres urlopu macierzyńskiego w trakcie kształcenia w szkole doktorskiej.
12	Okres urlopu macierzyńskiego w trakcie kształcenia w szkole doktorskiej
13	Okres urlopu rodzicielskiego w trakcie kształcenia w szkole doktorskiej
14	Okres urlopu ojcowskiego w trakcie kształcenia w szkole doktorskiej
15	Zasiłek macierzyński po ustaniu tytułu ubezpieczenia
16	Wysokość zasiłku macierzyńskiego
17	Dokumentowanie prawa do zasiłku macierzyńskiego po ustaniu tytułu ubezpieczenia

Akty prawne

- Ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa Dz. U. 2022 poz. 1732 ze zm.) "ustawa zasiłkowa"
- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018, poz. 1668)
- Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2189)
- Ustawa z dnia z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. 2023 r. poz. 1465)

1. Wstęp

- Doktoranci, którzy rozpoczęli studia doktoranckie, **nie wcześniej niż** w roku akademickim **2019/2020** mogą zgłosić się do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.
- Przy ustalaniu prawa do świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia chorobowego mają zastosowanie przepisy "ustawy zasiłkowej".
- Przy ustalaniu prawa do świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia wypadkowego mają zastosowanie przepisy "ustawy wypadkowej".

Do 30.09.2023 r.

- Podstawą do otrzymywania przez osobę kształcącą się w szkole doktorskiej **stypendium** doktoranckiego (które stanowi podstawę wymiaru zasiłku) jest:
 - posiadanie **statusu doktoranta**,
 - **nieposiadanie** stopnia naukowego doktora,
 - **niepobieranie wynagrodzenia** w wysokości co najmniej **150% wysokości stypendium** przysługującego zgodnie z ustawą, z tytułu zatrudnienia w związku z realizacją projektu badawczego.

1. Wstęp

Od 1.10.2023 r.

- Stypendium doktoranckiego **nie otrzymuje:**
 - doktorant posiadający stopień **doktora**;
 - doktorant, który **otrzymał** już **stypendium doktoranckie** w szkołach doktorskich przez łączny okres **4 lat** (do okresu tego nie wlicza się okresu zawieszenia kształcenia oraz okresu kształcenia w szkole doktorskiej, zgodnie z w art. 206 ust. 2 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.
 - doktorant, którego kształcenie w szkole doktorskiej wiąże się z obowiązkiem zatrudnienia na podstawie **umowy o pracę** w podmiocie prowadzącym szkołę doktorską z wynagrodzeniem, którego miesięczna wysokość przekracza **wysokość minimalnego** miesięcznego **wynagrodzenia profesora**.

1. Wstęp

Kiedy doktorantowi przysługuje zasiłek pieniężny z ubezpieczenia chorobowego?

- Zasiłek chorobowy przysługuje wyłącznie **po ustaniu tytułu ubezpieczenia** po spełnieniu łącznie trzech warunków:
 - rozpoczęcie studiów doktoranckich nie wcześniej niż w roku akademicki 2019/2020,
 - zgłoszenie się do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego,
 - spełnieniu okres wyczekiwania tj. posiadanie 90 dni nieprzerwanego okresu ubezpieczenia chorobowego.
- Zasiłek chorobowy, zasiłek opiekuńczy i zasiłek macierzyński, za okres niezdolności do pracy dla doktoranta **nie przysługuje** w okresie **trwania ubezpieczenia**, ponieważ w trakcie trwania ubezpieczenia zachowuje on prawo do stypendium w pełnej wysokości.

2. Zasiłek chorobowy – okres zasiłkowy.

Jak obliczyć okres zasiłkowy?

- Do okresu zasiłkowego **wlicza się** okresy niezdolności do pracy z powodu choroby za które **w czasie trwania ubezpieczenia** zostało wypłacone stypendium.
- Okres zasiłkowy ustala się na ogólnych zasadach.

Do okresu zasiłkowego **wlicza się** okresy poprzednich niezdolności do pracy, jeżeli **przerwa** pomiędzy ustaniem poprzedniej a powstaniem ponownej niezdolności do pracy **nie przekraczała 60 dni**.

Do okresu zasiłkowego **nie wlicza się** okresów niezdolności do pracy przypadających przed przerwą **nie dłuższą niż 60 dni**, jeżeli po przerwie niezdolność do pracy wystąpiła w **trakcie ciąży**.

2. Zasiłek chorobowy – okres zasiłkowy.

Przykład.

Doktorant był niezdolny do pracy z powodu choroby: od 1.05.2023 do 15.05.2023, od 17.06.2023 do 19.07.2023 oraz od 10.08.2023 do 25.11.2023.

Kształcenie doktorskie zakończyło się 20.11.2023.

Zasiłek chorobowy przysługuje od 21.11.2023 r. Okres zasiłkowy rozpoczyna się 1.05.2023 r., ponieważ pomiędzy niezdolnościami do pracy nie występuje przerwa większa niż 60 dni.

Przykład.

Doktorantka była niezdolna do pracy z powodu choroby: od 11.04.2023 do 28.04.2023 oraz od 31.05.2023 do 30.11.2023 (niezdolność wystąpiła w trakcie ciąży).

Kształcenie doktorskie zakończyło się 20.11.2023.

Zasiłek chorobowy przysługuje od 21.11.2023 r. Okres zasiłkowy rozpoczyna się od 31.05.2023, pomimo tego, że między niezdolnościami nie ma 60 dni przerwy. Niezdolność od 31.05.2023 występuje w trakcie ciąży co otwiera nowy okres zasiłkowy.

2. Zasiłek chorobowy - okres zasiłkowy.

- Zasiłek chorobowy przypadający **po ustaniu tytułu ubezpieczenia** chorobowego przysługuje nie dłużej niż przez **91 dni**.
 - Okres **91 dni** liczony jest od dnia:
 - 1) **następnego** po ustaniu tytułu ubezpieczenia, jeśli nieprzerwana niezdolność do pracy powstała przed ustaniem ubezpieczenia lub
 - 2) **powstania niezdolności**, jeśli niezdolność do pracy powstała po ustaniu tytułu ubezpieczenia
- jednak przez okres nie dłuższy niż do wyczerpania 182/270 dni okresu zasiłkowego.

WYJĄTEK:

91-dniowy okres prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu ubezpieczenia chorobowego **nie dotyczy** niezdolności do pracy:

- powstałej wskutek poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla **kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów,**
- spowodowanej **gruźlicą,**
- występującej w trakcie **ciąży.**

3. Zasiłek chorobowy - okres wyczekiwania

- Osobom, które zakończyły kształcenie w szkole doktorskiej, **zasiłek chorobowy** przysługuje **od pierwszego dnia** ubezpieczenia chorobowego, jeżeli zostali **objęci ubezpieczeniem chorobowym** lub **przystąpili do ubezpieczenia chorobowego w ciągu 90 dni** od dnia zakończenia kształcenia w szkole doktorskiej.
- Data zakończenia kształcenia w szkole doktorskiej może być udokumentowana np. :
 - zaświadczeniem o ukończeniu kształcenia wydanym przez szkołę doktorską,
 - zaświadczeniem o uzyskaniu efektów na poziomie VIII Polskiej Ramy Kwalifikacji,
 - potwierdzeniem ukończenia pełnego programu kształcenia w szkole doktorskiej, dokonany przez uczelnię, w której kształcenie było realizowane,
 - potwierdzeniem złożenia rozprawy doktorskiej.

4. Wysokość zasiłku chorobowego.

Wysokość zasiłku chorobowego wynosi:

- **100 % podstawy wymiaru zasiłku chorobowego:**
 - jeżeli niezdolność do pracy powstała w trakcie **cięży**,
 - niezdolność do pracy jest spowodowana **wypadkiem w drodze do pracy / z pracy**,
 - niezdolność do pracy powstała wskutek poddania się **niezbędnym badaniom** lekarskim przewidzianym dla kandydatów na **dawców** komórek, tkanek i narządów albo zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów
- **80 % podstawy wymiaru zasiłku chorobowego** – w pozostałych przypadkach.

5. Podstawa wymiaru zasiłku chorobowego.

Jak obliczyć podstawę wymiaru zasiłku?

- Do podstawy wymiaru zasiłku przysługującego za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia stosuje się **ogólne zasady** dotyczące ubezpieczonych **niebędących pracownikami**.
- Podstawę wymiaru zasiłku stanowi **przeciętny miesięczny przychód** (stypendium) za okres **12 miesięcy** poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy.
- Jeżeli niezdolność do pracy powstała **przed upływem 12 miesięcy kalendarzowych** ubezpieczenia, do podstawy wymiaru zasiłku przyjmuje się **pełne kalendarzowe miesiące ubezpieczenia**.

Przykład.

Doktorant jest niezdolny do pracy z powodu choroby od 12.12.2022 r. do 30.05.2023 r. Za okres niezdolności do pracy od 12.12.2022 do 31.03.2023 otrzymał stypendium ponieważ 31.03.2023 r. ustało jego kształcenie w szkole doktorskiej.

Za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia od 1.04.2023 r. do 30.05.2023 r. były doktorant ma prawo do zasiłku chorobowego. Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi przeciętny miesięczny przychód za okres od 12.2021 do 11.2022 (stypendium stanowiące podstawę wymiaru składek po pomniejszeniu o 13,71 %).

5. Podstawa wymiaru zasiłku chorobowego.

- Jeżeli niezdolność do pracy doktoranta powstanie przed upływem pełnego miesiąca kalendarzowego ubezpieczenia chorobowego, podstawę wymiaru zasiłku stanowi pełna miesięczna kwota stypendium za miesiąc, w którym powstało prawo do zasiłku po odliczeniu 13,71 %.
- Przy ustaleniu podstawy wymiaru zasiłków przysługujących byłym doktorantom, którzy wcześniej byli niezdolni do pracy z powodu choroby, macierzyństwa lub sprawowania opieki przepis art. 43 ustawy zasiłkowej nie ma zastosowania.

Przykład.

Doktorant był niezdolny do pracy z powodu choroby od 23.08.2023 do 10.09.2023. Następnie doktorant ponownie stał się niezdolny do pracy od 20.09.2023 do 23.10.2023. 30.09.2023 ustało jego kształcenie w szkole doktorskiej.

Od 1.10.2023 do 23.10.2023 byłemu doktorantowi przysługuje zasiłek chorobowy. Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi przeciętny miesięczny przychód (stypendium) od 09.2022 do 8.2023.

6. Zasiłek chorobowy z ubezpieczenia wypadkowego.

- Doktorantowi, który w czasie kształcenia w szkole doktorskiej ulegnie wypadkowi przy pracy, lub jest niezdolny do pracy z powodu choroby zawodowej - przysługuje zasiłek chorobowy po ustaniu zatrudnienia z ubezpieczenia wypadkowego.
- Warunkiem przyznania zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego jest uznanie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, że zdarzenie jakiemu uległ doktorant jest wypadkiem przy pracy w rozumieniu przepisów.

Wypadek przy pracy doktoranta jest to zdarzenie:

- nagłe
- wywołane przyczyną zewnętrzną,
- powodujące uraz lub śmierć
- które nastąpiło w czasie zajęć na studiach doktoranckich lub w czasie odbywania praktyki przewidzianej organizacją studiów lub nauki.

6. Zasiłek chorobowy ubezpieczenia wypadkowego.

- Choroba zawodowa jest to choroba wymieniona w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub nauki albo w związku ze sposobem wykonywania pracy.
- Aby uzyskać świadczenie w związku z chorobą zawodową należy posiadać decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej wydaną przez inspektora sanitarnego oraz zaświadczenie lekarskie wystawione na zwykłym druku o związku niezdolności do pracy z chorobą zawodową.

7. Dokumentowanie prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia.

Płatnik składek - szkoła doktorska

Zaświadczenie płatnika składek Z-3a

Doktorant

Oświadczenie Z-10 (tylko raz, przy pierwszym wniosku po ustaniu tytułu ubezpieczenia)

Wniosek o zasiłek chorobowy ZAS-53 (przy kontynuacji zasiłku chorobowego)

8. Świadczenie rehabilitacyjne

- Gdy doktorant **otrzymał stypendium** za okres niezdolności do pracy z powodu choroby **dłuższy niż 182 dni (270 dni)**, po ustaniu tytułu ubezpieczenia **nie przysługuje** zasiłek chorobowy. W tym przypadku może ubiegać się o przyznanie świadczenia rehabilitacyjnego. Świadczenie rehabilitacyjne zostanie przyznane od następnego dnia po wykorzystaniu okresu zasiłkowego.
- Świadczenie rehabilitacyjne przysługuje również w przypadku wykorzystania 91 dni okresu zasiłkowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia.
- Aby otrzymać świadczenie rehabilitacyjne należy **łącznie** spełnić **3 przesłanki**:
 - wyczerpać **pełen okres** pobierania zasiłku chorobowego (91 dni/182 dni/270 dni)
 - być **nieprzerwanie** niezdolnym do pracy
 - rokować **odzyskanie** zdolności do pracy.

8. Świadczenie rehabilitacyjne

- Świadczenie rehabilitacyjne przysługuje przez okres przywrócenia zdolności do pracy, nie najdłużej niż **12 miesięcy**.
- Może ono być przyznane jednorazowo lub w częściach. Lekarz orzecznik ZUS wydaje orzeczenie w tym zakresie.
- Wysokość świadczenia rehabilitacyjnego z ubezpieczenia chorobowego wynosi:
 - **90% podstawy wymiaru** zasiłku chorobowego za okres **pierwszych 3 miesięcy (90 dni)**,
 - **75% podstawy wymiaru** zasiłku chorobowego za **pozostały okres**,
 - **100% podstawy wymiaru** zasiłku chorobowego, jeśli świadczenie rehabilitacyjne przypadnie w trakcie **cięży**.
- Wysokość świadczenia rehabilitacyjnego z ubezpieczenia wypadkowego wynosi:
 - **100 % podstawy wymiaru**

8. Świadczenie rehabilitacyjne

Przykład.

Doktorant w czasie kształcenia w szkole doktorskiej był niezdolny do pracy z powodu choroby od 01.01.2023 do 28.03.2023 (87 dni), od 02.05.2023 do 15.05.2023 (14 dni), od 08.06.2023 do 27.08.2023 (81 dni). Łącznie doktorant wykorzystał 182 dni okresu zasiłkowego.

Kształcenie w szkole doktorskiej zakończyło się 20.07.2023.

Doktorantowi od 21.07.2023 do 27.08.2023 przysługuje zasiłek chorobowy.

Po wykorzystaniu prawa do zasiłku chorobowego były doktorant pozostawał nadal niezdolny do pracy. W związku z tym, że 27.08.2023 został wykorzystany pełny okres zasiłkowy przysługujący po ustaniu tytułu ubezpieczenia były doktorant jest uprawniony do złożenia wniosku o przyznanie prawa do świadczenia rehabilitacyjnego.

9. Dokumentowanie prawa do świadczenia rehabilitacyjnego po ustaniu tytułu ubezpieczenia

Płatnik składek

Zaświadczenie płatnika składek Z-3a

Były doktorant

Wniosek o świadczenie rehabilitacyjne (ZNp-7)

Zaświadczenie o stanie zdrowia (OL-9),
które wypełnia lekarz

Oświadczenie Z-10

10. Kontrola prawidłowości wystawiania i wykorzystywania zaświadczeń lekarskich po ustaniu tytułu ubezpieczenia

- **Kontrola prawidłowości** wystawienia zaświadczenia lekarskiego polega na sprawdzeniu, czy zaświadczenie:
 - nie zostało **sfalszowane**,
 - zostało wydane **zgodnie z przepisami** w sprawie zasad i trybu wystawiania zaświadczeń lekarskich.
- ZUS wysyła wezwanie **listem poleconym**, za zwrotnym poświadczeniem odbioru, ze wskazaniem terminu badania przez lekarza orzecznika, konsultanta lub dostarczenia wyników badań pomocniczych. Wezwanie, może zostać przekazane również **mailowo lub telefonicznie**.
- Jeżeli osoba wezwana do lekarza orzecznika **uniemożliwi** przeprowadzenie badania lub **nie dostarczy wyników** badań w określonym terminie – zaświadczenie lekarskie, **traci ważność** od dnia następującego po tym terminie.
- Jeżeli lekarz orzecznik ustali wcześniejszą datę ustania niezdolności do pracy niż orzeczona przez lekarza leczącego, lekarz orzecznik ZUS wystawia zaświadczenie, na podstawie którego zaświadczenie lekarskie **traci ważność** od dnia następującego po tym terminie.

10. Kontrola prawidłowości wystawiania i wykorzystywania zaświadczeń lekarskich po ustaniu tytułu ubezpieczenia

- Kontrola **poprawnego wykorzystania** zwolnienia lekarskiego polega na ustaleniu czy osoba niezdolna do pracy:
 - w okresie zwolnienia lekarskiego **nie wykonuje pracy zarobkowej**,
 - nie wykorzystuje zwolnienia lekarskiego w sposób **niezgodny z jego celem**.
- Kontrola może zostać przeprowadzona w:
 - miejscu zamieszkania,
 - miejscu czasowego pobytu wskazanego na zaświadczeniu lekarskim e-ZLA
 - miejscu pracy lub w miejscu prowadzenia działalności pozarolniczej
 - innym miejscu, jeżeli z posiadanych informacji wynika, że jest to celowe
- Zasiłek chorobowy nie przysługuje **za cały okres objęty zwolnieniem lekarskim**, w czasie którego zostało stwierdzone wykonywanie przez ubezpieczonego pracy zarobkowej lub wykorzystywanie tego zwolnienia niezgodnie z jego celem.

11. Przerwa w kształceniu za okres urlopu macierzyńskiego w trakcie kształcenia w szkole doktorskiej.

- Kształcenie w szkole doktorskiej **ulega zawieszeniu** na okres trwania:
 - urlopu macierzyńskiego,
 - urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego,
 - urlopu ojcowskiego,
 - urlopu rodzicielskiego.
- Zawieszenie następuje wyłącznie **na wniosek** doktoranta lub doktorantki a szkoła doktorska nie ma możliwości odmowy zawieszenia. Zawieszenia kształcenia związanego z rodzicielstwem można udzielić również wstecznie, tj. na okres przed dniem złożenia wniosku.
- W okresie zawieszenia kształcenia do ustalenia wysokości stypendium doktoranckiego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące ustalania zasiłku macierzyńskiego, z tym że przez podstawę wymiaru zasiłku rozumie się wysokość miesięcznego stypendium doktoranckiego przysługującego w dniu złożenia wniosku o zawieszenie.

11. Przerwa w kształceniu za okres urlopu macierzyńskiego w trakcie kształcenia w szkole doktorskiej.

- Do maksymalnego **4-letniego** okresu pobierania stypendium nie wlicza się okresu zawieszenia kształcenia. Okres pobierania stypendium będzie mógł być zatem przedłużony o okres trwania zawieszenia. Ustawodawca nie wskazuje limitów czasowych lub ilościowych zawieszenia kształcenia w związku z rodzicielstwem.
- Doktorantce, która urodziła dziecko przysługuje zawieszenia kształcenia przez okres odpowiadający okresowy **urlopu macierzyńskiego**:
 - 20 tygodni – urodzenie jednego dziecka przy jednym porodzie
 - 31 tygodni – urodzenie dwojga dzieci
 - 33 tygodni – urodzenie trojga dzieci
 - 35 tygodni – urodzenie czworga dzieci
 - 37 tygodni – urodzenie pięciorga i więcej dzieci
- **6 tygodni** zawieszenia można wykorzystać jeszcze przed porodem, pozostałą niewykorzystaną część – po urodzeniu dziecka.

12. Okres urlopu macierzyńskiego w trakcie kształcenia w szkole doktorskiej.

- Urlop macierzyński przysługuje:
 - **ubezpieczonej matce** dziecka,
 - **ubezpieczonemu ojcu dziecka**, w przypadku podjęcia przez **nieubezpieczoną matkę** dziecka zatrudnienia w wymiarze nie niższym niż **½ etatu**,
 - **ubezpieczonemu ojcu dziecka** lub **innemu ubezpieczonemu członkowi** najbliższej **rodziny** w przypadku:
 - a) śmierci matki dziecka (ubezpieczonej jak i nieubezpieczonej)
 - b) porzucenia dziecka przez matkę (ubezpieczoną lub nieubezpieczoną)
 - c) gdy matka dziecka (ubezpieczona lub nieubezpieczona) legitymuje się orzeczeniem niezdolności do samodzielnej egzystencji
 - d) pobytu matki dziecka w szpitalu lub innej placówce leczniczej

12. Okres urlopu macierzyńskiego w trakcie kształcenia w szkole doktorskiej.

- W razie urodzenia dziecka martwego lub zgonu dziecka przed upływem 8 tygodni życia, urlop macierzyński przysługuje w wymiarze 8 tygodni, nie krócej niż 7 dni od dnia zgonu dziecka.
- W przypadku zgonu dziecka po upływie 8 tygodni życia, ubezpieczona zachowuje prawo do przerwy w kształceniu w związku z rodzicielstwem przez okres 7 dni od dnia zgonu dziecka.
- W przypadku zgonu dziecka po upływie 8 tygodni życia - ubezpieczona, która urodziła więcej niż jedno dziecko przy jednym porodzie, zachowuje prawo do urlopu macierzyńskiego w wymiarze stosownym do liczby dzieci pozostałych przy życiu, jednak nie krócej niż przez okres 7 dni od dnia zgonu dziecka.

13. Okres urlopu rodzicielskiego w trakcie kształcenia w szkole doktorskiej.

- **Urlop rodzicielski przysługuje w wymiarze**
 - **do 41 tygodni** – w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie,
 - **do 43 tygodni** – w przypadku urodzenia dwojga lub więcej dzieci przy jednym porodzie.

- Rodzice dziecka posiadający zaświadczenie „**Za życiem**” mają prawo do urlopu rodzicielskiego:
 - **do 65 tygodni** w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie
 - **do 67 tygodni** w przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie,

- Urlop rodzicielski przysługuje łącznie odpowiednio w wymiarze 41/43 tygodni lub 65/67 tygodni obojgu rodzicom dziecka.

13. Okres urlopu rodzicielskiego w trakcie kształcenia w szkole doktorskiej.

- Urlop rodzicielski, a więc i przerwa w kształceniu może być wykorzystana **jednorazowo** lub **w częściach**, nie później niż do zakończenia **roku kalendarzowego**, w którym dziecko kończy **6 rok życia**.
- Przerwa w kształceniu może zostać udzielony w nie więcej niż **5 częściach**. Części mogą być **dowolne**, pod warunkiem nie przekroczenia końcowej daty, do której przysługuje zasiłek oraz limitu części.
- W przypadku gdy **matka dziecka nie będzie ubezpieczona** i nie będzie przysługiwać jej prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu macierzyńskiego, **ojciec dziecka będzie uprawniony** do zasiłku macierzyńskiego za okres **urlopu rodzicielskiego** oraz przerwy w kształceniu, przy czym urlop ten będzie mógł wykorzystać w dowolnym okresie do zakończenia roku kalendarzowego, w którym dziecko ukończy 6. rok życia. Pracownik – ojciec dziecka będzie mógł rozpocząć korzystanie z urlopu albo zaraz po urodzeniu dziecka, albo też będzie mógł wykorzystać ten urlop w późniejszym okresie – do zakończenia roku kalendarzowego, w którym dziecko ukończy 6. rok życia.

Urlop rodzicielski przysługuje każdemu z rodziców w części nieprzenoszalnej (w wymiarze 9 tygodni).

14. Okres urlopu ojcowskiego w trakcie kształcenia w szkole doktorskiej.

- Doktorantowi, ojcu dziecka, przysługuje prawo do zawieszenia kształcenia na okres **2 tygodni** w związku z korzystaniem z **urlopu ojcowskiego**.
- Z zawieszenia kształcenia za okres urlopu ojcowskiego można skorzystać:
 - a) w przypadku dzieci urodzonych 26.04.2023 lub później:**
 - do ukończenia przez dziecko 12. miesiąca życia albo
 - do upływu 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia orzekającego przysposobienie dziecka i nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 14. roku życia.
 - b) w przypadku dzieci urodzonych przed 26.04.2023:**
 - do ukończenia przez dziecko 24. miesiąca życia albo
 - do upływu 24 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia orzekającego przysposobienie dziecka i nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 14. roku życia.

14. Okres urlopu ojcowskiego w trakcie kształcenia w szkole doktorskiej.

- Zawieszenie kształcenia za okres urlopu ojcowskiego może być wykorzystane **jednorazowo** albo nie więcej niż w **2 częściach**, z których żadna nie może być krótsza niż tydzień.
- Urlop ojcowski, a więc i zawieszenie kształcenia może zostać przerwane na czas pobytu dziecka w szpitalu. Urlop przed przerwą i po przerwie stanowi tę samą część urlopu.

Przykład.

Doktorant wystąpił o przerwę w kształceniu za okres urlopu ojcowskiego od 11.09.2023 do 24.09.2023 r., w związku z przysposobieniem dziecka urodzonego 6.01.2018 r. Postanowienie sądu o przysposobieniu dziecka uprawomocniło się 07.08.2023 r. Za okres urlopu ojcowskiego doktorantowi przysługuje przerwa w kształceniu.

15. Zasiłek macierzyński po ustaniu kształcenia w szkole doktorskiej.

- Doktorantom, którzy otrzymali w czasie w trakcie kształcenia stypendium doktorskie, przysługuje prawo do zasiłku macierzyńskiego po ustaniu tytułu ubezpieczenia.
- Zasiłek macierzyński przysługuje od dnia porodu/przyjęcia na wychowania do wyczerpania okresów odpowiadających odpowiednio okresom: urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego oraz urlopu rodzicielskiego, z uwzględnieniem okresów, za które doktorantowi wypłacono stypendium, za czas niezdolności do pracy z powodu macierzyństwa.
- Zasiłek macierzyński przyznaje się na ogólnych zasadach.

16. Wysokość zasiłku macierzyńskiego

- **81,5 % podstawy wymiaru zasiłku:**
 - za okres urlopu odpowiadający **okresowi urlopu macierzyńskiego** oraz **urlopu rodzicielskiego** jeżeli **wniosek** o wypłacenie tych zasiłków / wniosek o zawieszenie kształcenia zostanie **złożony nie później niż 21 dni po porodzie** albo
 - za okres urlopu odpowiadający **okresowi urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze**, jeżeli wniosek o zasiłek macierzyński / wniosek o zawieszenie kształcenia zostanie złożony **nie później niż 21 dni po przyjęciu dziecka na wychowanie** i wystąpieniu do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie **przysposobienia dziecka** albo po przyjęciu dziecka na wychowanie jako **rodzina zastępcza**;

16. Wysokość zasiłku macierzyńskiego

- **100% podstawy wymiaru zasiłku** - za okres urlopu macierzyńskiego oraz za okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego
- **70 % podstawy wymiaru zasiłku** - za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego w przypadku gdy:
 - wniosek o zasiłek macierzyński za okres urlopu rodzicielskiego / wniosek o zawieszenie kształcenia zostanie złożony **po upływie 21 dni po porodzie** albo **po przyjęciu dziecka** na wychowanie i wystąpieniu do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka albo po przyjęciu dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza albo zostanie złożony przed ww. 21 dni, ale z treści wniosku wynika, że ubezpieczony deklaruje skorzystanie tylko z zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu macierzyńskiego/na warunkach urlopu macierzyńskiego i **tylko z części** urlopu rodzicielskiego (np. z 5 tygodni),
 - zasiłek macierzyński przysługujący **drugiemu rodzicowi** dziecka za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego (**9 tygodni**),
 - nie zostanie wykorzystany **ani jeden dzień** zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu **rodzicielskiego w pierwszym roku życia dziecka** (w przypadku złożenia „długiego wniosku o zasiłek macierzyński”).

16. Wysokość zasiłku macierzyńskiego

Przykład:

Doktorantka, w związku z urodzeniem dziecka 1.05.2023 wystąpiła 17.05.2023 o zasiłek macierzyński za okres 20 tygodni urlopu macierzyńskiego oraz za okres 8 tygodni urlopu rodzicielskiego. Kształcenie w szkole doktorskiej zakończyło się 8.05.2023.

Doktorantka od 1.05.2023 do 8.05.2023 ma prawo do stypendium. Zasiłek macierzyński od 9.05.2023 za okres urlopu macierzyńskiego wyniesie 100% podstawy wymiaru, a za okres urlopu rodzicielskiego 70% podstawy wymiaru zasiłku, ponieważ wniosek o zasiłek macierzyński nie obejmował pełnego wymiaru zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu macierzyńskiego i rodzicielskiego .

16. Wysokość zasiłku macierzyńskiego.

- W przypadku niewykorzystania w pierwszym roku życia dziecka ani jednego dnia zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego w wysokości, o której mowa w art. 31 ust. 3 ustawy zasiłkowej, tj. 81,5% podstawy wymiaru zasiłku, ubezpieczonemu przysługuje jednorazowe wyrównanie pobranego zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu macierzyńskiego do 100% podstawy wymiaru zasiłku. Jednorazowe wyrównanie zasiłku macierzyńskiego następuje na wniosek ubezpieczonego.

Przykład

Doktorantka złożyła wniosek o zasiłek macierzyński 5.05.2023 (dziecko urodzone 27 kwietnia 2023 r.) za okres urlopu macierzyńskiego, który miał trwać do 13.09.2023 (20 tygodni) i urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze.

Kształcenie w szkole doktorskiej zakończyło się 4.05.2023.

Pierwsza część urlopu rodzicielskiego miała rozpocząć się 1.04.2024. Zasiłek macierzyński za okres urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego należy ustalić w wysokości 81,5 % podstawy wymiaru zasiłku.

17. Dokumentowanie prawa do zasiłku macierzyńskiego po ustaniu kształcenia w szkole doktorskiej.

Płatnik składek

1. Zaświadczenie płatnika składek Z-3a

Były doktorant

1. Akt urodzenia

2. Wniosek o zasiłek macierzyński

3. Oświadczenie matki dziecka czy drugi rodzic będzie korzystał z urlopu rodzicielskiego – w przypadku wnioskowania o zasiłek macierzyński za czas urlopu rodzicielskiego.

Prezentacja stanowi własność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i służy wyłącznie do użytku prywatnego przez osoby, którym została udostępniona. Wykorzystywanie i rozpowszechnianie zamieszczonych w niej treści w ramach użytku publicznego stanowi naruszenie praw autorskich w myśl ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. 1994 nr 24 poz. 83)”.

Dziękuję za uwagę

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH